

ILP VASCA DE CORRESPONSABILIDADE PARENTAL

1-KIDETZA: UNHA ASOCIACION CON TRADICION EN EUSKALHERRIA EN DEFENSA DA IGUALDADE, OS DEREITOS DO MENOR E A MEDIACION

As asociacións de mulleres e homes divorciados que compoñen KIDETZA, Agipase (Gipuzkoa), Amapase (Alava) e Abipase (Bizkaia) levan máis de 16 anos atendendo ás persoas que se divorcian en Euskalherria, potenciando a igualdade e o diálogo como método de resolución de conflitos e defendendo os intereses dos/as menores. Vén colaborando continuamente coas Institucións, Tendo participado moi activamente na elaboración da lei de mediación familiar, puntos de encontro, dereitos do menor, igualdade, servizos sociais e lei de apoio á familia, políticas de vivenda, políticas fiscais etc...

2-CUSTODIA COMPARTIDA COMO NORMA PREFERENTE APOIADA MAYORITARIAMENTE POLAS INSTITUCIÓNS DE EUSKALHERRIA

En 2011 por iniciativa popular KIDETZA presentou no Parlamento a proposta de lei de corresponsabilidade parental, que contemplaba a custodia compartida como norma preferente.

A Custodia compartida como norma preferente foi apoiada polo pleno das 3 Xuntas Xerais, os 3 Concellos das capitais dos Territorios Históricos, o Ararteko e o Fiscal Xefe do País Vasco.

Así mesmo 24 Concellos aprobarían mocións de apoio e numerosos comités de empresa asinarían escritos de apoio a devandita figura.

3-TODOS OS GRUPOS POLITICOS APOIARON NA ANTERIOR LEGISLATURA A CUSTÓDIA COMPARTIDA COMO NORMA PREFERENTE.

- PNV,PP,ARALAR, UPyD e EA aprobaron sempre en todas as Institucións onde tiñan representación as mocións que se presentaron e admitiron a tramite no Parlamento Vasco a ILP.
- PSE apoiouno nos Concellos de Donostia, Gasteiz, Bilbo e outros, así como nas Xuntas Xerais de Alava. Abstívose en Xuntas Xerais de Bizkaia e votou en contra nas de Bizkaia. No Parlamento Vasco abstívose na admisión a trámite.
- Alternatiba apoiou a moción nas Xuntas Xerais de Gipuzkoa e no Concello de Donostia
- ANV votou a favor nas Xuntas Xerais de Alava e Bizkaia.
- Na actual legislatura Bildu apoiou a moción en varios concellos.

4-UN PROXECTO PROGRESISTA.

A ministra socialista Segolene Royal defendería e sacaría adiante na Asemblea francesa a lei de autoridade parental ou corresponsabilidade parental, cuxos eixes son

a custodia compartida ou alterna como norma, a mediación familiar e inclusive a posibilidade de liquidación do fogar conxugal cando non hai acordo.

O presidente de Aragón, o socialista Marcelino Iglesias promulgaría a lei de custodia compartida de Aragón contemplando a custodia compartida como norma preferente. Así mesmo en Cataluña o Goberno do socialista Montilla promovería unha lei similar en 2010.

I. Unida presentaría en Navarra un proxecto de lei recollendo a custodia compartida como modelo preferente, moi similar ao presentado nesta cámara que sería apoiado por Nafarroa Bai (Aralar, EA, Baztarre e PNV).

A proposta de ILP vasca ten moitos puntos en común con estas leis.

5-UN PROXECTO DE CARÁCTER POPULAR ABERTO A TODAS AQUELAS ACHEGAS QUE COLABOREN NA CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS PROPOSTOS NA MESMA.

Esta é unha proposta baseada na experiencia de moitos anos e cuns obxectivos a conseguir que son irrenunciabes. Pero é unha proposta aberta a todas aquelas achegas que poidan axudar a conseguir o logro de devanditos obxectivos

6-UN PROXECTO DE LEI QUE FAI AVANZAR A DEMOCRACIA EN EUSKALHERRIA.

É un proxecto de iniciativa popular co apoio das firmas de máis de 85000 firmas de vascas/os, apuntando que o 60% das firmas eran de mulleres.

7-UN PROXECTO QUE DESENVOLVE O AUTOGOBIERNO DE EUSKALHERRIA..

Dótanos dunha lexislación propia que equipara o dereito de Iparralde e Hegoalde nesta materia. Seguimos a liña seguida por Cataluña, Aragón, Navarra e Valencia.

8-UNHA LEI DE APOIO INTEGRAL ÁS PERSOAS CON FILLOS QUE SE DIVORCIAN EN EUSKADI COS SEGUINTE OBXECTIVOS E MEDIDAS

A-Reducir a contenciosidade nos divorcios no País Vasco.

Dende que se puxo en vigor a actual lei do divorcio en 2005 a contenciosidade na nosa CCAA subiu do 27 % ao 38%, tendo Bizkaia un promedio inclusive superior ao estatal (42%).

O Goberno Vasco puxo en funcionamento 3 servizos públicos de Mediación Familiar que para nada resolveron o problema, xa que para iso deben estar inseridos dentro dunha normativa máis ampla de carácter autonómico. Para iso a proposta prevé entre outros:

Os acordos prematrimoniais

- A xeneralización da mediación familiar, creando os servizos de mediación intraxudiciais coordinados cos de mediación familiar e posibilitando que o xuíz derive con carácter obrigatorio a coñecer que é a mediación, en caso de desacordo
- A non vinculación obrigatoria de uso do fogar conxugal con convivencia co menor

B- Defender o dereito de o/a menor a relacionarse en igualdade de condicións con ambos proxenitores e facer cumprir a obrigaón destes a coidar, educar e manter aos seus fillos, tal como establece a carta dos Dereitos do Menor da ONU e establecen as directrices da UE.

O País Vasco véñse rexendo pola normativa estatal que literalmente recoñece a garda compartida só en situacións de mutuo acordo e con carácter excepcional en situacións contenciosas. Iso favoreceu a chantaxe e o veto dunha das partes unhas veces por intereses económicos (uso da vivenda) e outras por cuestións típicas sentimentais propias do momento da separación. A consecuencia inmediata destas circunstancias foi o aumento da utilización e manipulación dos menores no conflito, así como o aumento da contenciosidade.

Como xa dixemos a contenciosidade subiu en 8 anos 11 puntos e no País Vasco se foron abrindo Puntos de Encontro Familiares (6 nestes momentos) que están saturados e certifican a manipulación e utilización dos menores nos procesos de divorcio.

Doutra parte dende as asociacións, con 1300 casos tratados profesionalmente ao ano, comprobamos como o aumento das peticións de custodia compartida é moi importante, con todo as concesións non soben na mesma proporción. Así mesmo é reseñable como o tema da vivenda é o impedimento maior para chegar a acordos.

Así mesmo apuntar que a solicitude de custodias compartidas non é algo testemuñal, aínda que ningunha estatística reflexa este dato, pero o aumento significativo nas CCAA con dereito foral propio así o certifica.

Así en C. Autónomas con lexislacións propias temos os seguintes datos segundo o INE

1-Cataluña

2011 2156

2012 2793

2-Valencia

2011 966

2012 1296

No País Vasco, onde aínda temos unha lexislación estatal que considera a custodia compartida como algo excepcional, as adxudicacións tamén van subindo aos poucos

Ano 2009 142

Ano 2010 182

Ano 2011 253

Ano 2012 301

É dicir o 4,85 do total dos divorcios, lonxe das porcentaxes de Cataluña, Valencia ou Aragón, e cun dos máis baixos do Estado Español.

Para defender o dereito dos/as menores a relacionarse de forma normalizada con ambos establécense varias medidas:

- O plan de coparentalidade que cada proxenitor debe aportar con carácter obrigatorio cando presente a demanda de divorcio. No de xeito detallado debe establecer como vai desenvolver o sistema de convivencia cos fillos e todos os demais aspectos relativos á patria potestade.
- O servizo de mediación e de orientación á coparentalidade como apoios para chegar a acordos ou facilitar a relación entre ambos e cos menores para que estes saian o menos prexudicados posible. Unha mediación que para nada é obrigatoria senón o que se preve é que o xuíz poida derivar de forma obrigatoria a que coñezan o que é e o funcionamento da mediación familiar.
- a custodia compartida sempre que non sexa prexudicial para o/a menor, tal como estableceu o Tribunal Supremo nas súas sentenzas do 29 de Abril e 25 de Xullo, así como os informes do Ministerio Fiscal e o Consello Xeral do poder Xudicial ao anteproxecto do Goberno do Estado que fan referencia a estas sentenzas e aos modelos de Aragón, Valencia e Cataluña, onde se contempla a custodia compartida como modelo preferente.

En caso de desacordo e a petición de parte o xuíz determinará a custodia compartida como norma sempre que beneficiosa para o menor. **Como criterios de valoración obxectivos propóñense algúns que o xuíz debe ter en conta:**

- a- Os plans de coparentalidade
- b- a opinión dos menores
- c- as posibilidades de conciliación da vida familiar e laboral
- d- a actitude e vontade dos pais para asegurar a estabilidade dos fillos
- e- A actitude dos proxenitores para asumir os seus deberes, respectar os dereitos do outro,
- f- informes psicolóxicos etc..

C- Defender o dereito de o/a menor a unha vivenda digna con ambos proxenitores e o acceso de ambos a unha propia canto antes.

A realidade actual no País Vasco reflexa que en torno ao 70% dos fillos non teñen unha vivenda digna onde convivir co proxenitor non custodio, vivindo en pisos compartidos, cos avós, campings... Isto non é beneficioso para o/a menor nin xusto para devandito proxenitor. Doutra parte no momento de liquidar o fogar conxugal, o proxenitor custodio ten serios problemas para acceder a unha vivenda co produto da venda da mesma.

Para cambiar dita situación propónse:

- Favorecer e fomentar o acordo das partes
- En caso de desacordo facultar ao xuíz para que tome a mellor que decisión, tendo en conta o interese do menor
- Adxudicase o uso da vivenda ao proxenitor máis necesitado
- Establecer un límite temporal de uso da vivenda de 5 anos
- De persistir dita necesidade o acceso a vivenda de aluguer social ou VPO

D-Promover a Igualdade mediante as seguintes medidas:

- O fomento social da corresponsabilidade parental, facilitando xa que logo tamén o acceso da muller en igualdade de condicións ao mundo laboral.
- Establecendo que quen máis gana , máis paga no sustento dos menores
- Contemplando as pensións compensatorias para situacións de desequilibrios económicos.
- Promoveremos que se contemple o fondo social para impago de pensións

E-Dotar ao País Vasco dos recursos sociais necesarios

- Xulgados de Familia e Servizos de Mediación en todos os municipios e comarcas de máis de 50000 habitantes.
- Regular e ampliar os equipos psicosociais no País Vasco.
- Aumentar substancialmente o parque de vivendas de aluguer social
- Poñer en marcha o fondo social de garantía para impago de pensións

PROPOSTAS DE MELLORA AO TEXTO ACTUAL

Co obxectivo de lograr o máximo consenso e atendendo os desacordos manifestados por PSE e EHBILDU facemos as seguintes propostas:

1º- PARELLAS SEN FILLOS-DESAPARECEN DA PROPOSTA

Propoñemos a desaparición tanto do título como dos contidos todo o referido ás parellas sen fillos.

2º- CUSTODIA COMPARTIDA PREFERENTE SUBSTITUÍDA POR SENTENZA T. SUPREMO

Hai reticencias en torno a considerar a garda e custodia como modelo preferente por entender que pode derivar nunha custodia compartida automática. Con todo parece haber un consenso xeneralizado en torno á xurisprudencia do tribunal Supremo que di literalmente... que a custodia compartida ten que ser a norma xeral sempre que non sexa prexudicial para o menor... Por iso suscitamos a substitución do concepto de custodia compartida como modelo preferente polo establecido polo Tribunal Supremo. Así mesmo propoñemos adecuar os criterios á devandita sentenza,

incorporando ao proxecto a practica anterior dos proxenitores cos seus fillos.

3º-VIOLENCIA DE XERO:REDACCION LEIS AUTONOMICAS VIGENTES

No concernente á redacción do relativo ás situacións de violencia de xénero e maltrato,parecía que non podía quedar o suficientemente claro que a custodia compartida non se podía adxudicar nestes casos. Para iso substituímos a totalidade da redacción deste apartado polo contemplado nas lexislacións autonómicas de Navarra, Aragón e Valencia.

4º.VIVENDA FAMILIAR.DESAPARECE A LIQUIDACION INMEDIATA.

Desaparece a liquidación inmediata e cédese o uso ao proxenitor máis necesitado. No entanto se faculta ao xuíz para que tome as medidas que entenda oportunas. Limitase o uso a un período de 5 anos, pasado o mesmo contéplase explicitamente o dereito a vivenda de aluguer social pública.

5º-FONDO DE GARANTIA SOCIAL PARA SITUACIÓNS DE IMPAGO DE PENSIÓN ALIMENTICIAS

Inclúese dentro da normativa a posta nun breve prazo deste fondo.

TEXTO DAS ENMENDAS

1º.ELIMINAR DO TÍTULO E CONTIDOS DA PROPOSICIÓN TODO O CONCERNENTE Ás PARELLAS SEN FILLOS.

Xustificación:

O eixe fundamental da proposta é o regular as relacións dos fillos cos seus pais despois do divorcio.

2º-ARTIGO 8-3.MODIFICACIÓN TERMINO CUSTODIA COMPARTIDA PREFERENTE

Substituír o seguinte parágrafo:

O Xuíz adoptará de forma preferente a custodia compartida en interese dos fillos menores, salvo que a custodia individual sexa máis conveniente polo seguinte:

O xuíz, a petición de parte, adoptará a custodia compartida como norma xeral sempre que non sexa prexudicial para o interese de o/a menor, tendo en conta o plan de coparentalidade que presente cada un dos proxenitores e atendendo ademais aos seguintes factores...

Xustificación:

Adaptación literal da proposta ás sentenzas do Tribunal Supremo de datas 29 de Abril e de 25 e Xullo

3º ENMENDA DE MELLORA: ENGADIR Ao ARTICULO 8.3 UN NOVO CRITERIO: A PRÁCTICA ANTERIOR DOS PROXENITORES

Substituír a redacción do artigo 8-3-g pola seguinte:

A práctica anterior dos proxenitores nas súas relacións cos menores

Xustificación:

Adequar os criterios aos reflectidos nas sentenzas do T. Supremo de datas 29 de Abril e 25 de Xuño.

4º-ENMENDA DE MELLORA. TRASLADO DO CONTIDO DO PUNTO 8-3-G A UN NOVO PUNTO.

O contido do 8-3-G pasa a ser o 8-3-h

Xustificación:

Adición dun novo punto por engadir un novo criterio

5º-ENMENDA DE MELLORA.-ARTIGO 8-8 E 9. SITUACIÓNS DE VIOLENCIA DE XERO E INTRAFAMILIAR

SUSTITUCIÓN DA REDACCION DOS APARTADOS 8 E 9 DO ARTICULO 8 POLO SEGUINTE TEXTO:

• Non procederá a atribución de gárda e custodia a un dos proxenitores nin individual nin compartida cando concorran os seguintes requisitos:

a) Estea incurso nun proceso penal iniciado por atentar contra a vida, a integridade física, a liberdade, a integridade moral ou a liberdade e indemnidade sexual do outro proxenitor ou dos fillos.

b) Téñase ditado resolución xudicial motivada na que se constaten indicios fundados e racionais de criminalidade.

Tampouco procederá cando o xuíz advirta, das probas practicadas, a existencia de indicios fundados e racionais de violencia doméstica ou de xénero, non sendo suficiente por si soa a denuncia contra un cónxuxe ou membro da parella para concluír de forma automática a existencia de violencia, de dano ou ameaza para o outro ou para os fillos, nin para atribuírlle a leste o réxime de custodia individual dos fillos. En todo caso, as medidas adoptadas nestes supostos terán un carácter provisional e serán revisadas de oficio ou a instancia de parte, á vista da resolución xudicial que poña fin ao procedemento iniciado polos feitos anteriormente descritos.

Xustificación:

Equiparar o articulado deste punto ás lexislacións autonómicas existentes e mellorar a súa redacción.

6º- ENMENDA DE MELLORA. VIOLENCIA DE XERO E INTRAFAMILIAR

ELIMINACIÓN DO APARTADO 10 DO ARTIGO 8

Xustificación:

Coa nova redacción dos apartados 8 e 9 non vemos necesario este punto

7º- ENMENDAS DE MELLORA Ao ARTIGO 9-VIVENDA

? SUBSTITUÍR Os PARAGRAFOS 1-2-3-4 POLOS SEGUINTE

9-1 Substitución de devandito parágrafo polo seguinte:

1-?Nos casos de custodia compartida, o uso da vivenda familiar atribuirase ao proxenitor que por razóns obxectiva teña máis dificultade de acceso a unha vivenda e, na súa falta, decidirse polo xuíz o destino da vivenda en función do mellor interese do menor.

9-2-Sustitución dbe devandito parágrafo polo seguinte

2-Cando corresponda a un dos proxenitores de forma individual a custodia dos fillos, atribuiráselle o uso da vivenda familiar, salvo que o mellor interese para as relacións familiares aconselle a súa atribución ao outro proxenitor, preservando sempre o dereito do menor a unha vivenda digna.

9-3-Substitución de devandito parágrafo polo seguinte

3-En caso de atribuírse o uso da vivenda a un dos proxenitores, si esta é privativa do outro proxenitor ou común de ambos, fixarase unha compensación pola perda do uso da mesma a favor do proxenitor titular ou cotitular non adxudicatario, tendo en conta as rendas pagas por alugueres de vivendas similares e os recursos económicos de que dispoñan ambos proxenitores. Tal compensación poderá ser computada en todo ou en parte, como contribución aos gastos ordinarios co consentimento de quen teña dereito a iso ou por decisión xudicial

9-4-A atribución do uso da vivenda a un dos proxenitores realizarase por un periodo máximo de 5 anos.

Pasado este período e de persistir a situación de necesidade, o proxenitor ao que se lle concedeu o uso terá dereito a unha vivenda de aluguer social de titularidade pública .

CAMBIO DE POSICIÓN DO PARRAFO 9-5

9-5-Devandito parágrafo pasa a ser o nº 6.

? CAMBIO DE REDACCIÓN DO Nº 5

O punto nº 5 pasa a ter a seguinte redacción:

Cando o uso da vivenda sexa a título de propiedade dos cónxuxes, o xuíz poderá acordar a súa venda, si é necesaria para unhas adecuadas relacións familiares

CAMBIO DE POSICIÓN DOS PUNTOS 7 E 8 DO ARTICULO 9

Os apartados 7 e 8 pasan a ter a numeración 8 e 9.

ENMENDA DE SUPRESION DE PARRAFO NO ARTICULO 9-8

No apartado 8-c suprimir a causa de extinción do dereito de uso do fogar conxugal que di:

Por matrimonio ou convivencia en parella estable con outra persoa, por parte de beneficiario do uso

Xustificación:

Unificar criterios das diferentes lexislacións autonómicas e facilitar que as persoas teñan un maior prazo de tempo para lograr acceder a unha vivenda digna.

8º ENMENDA DE ADICION

Engadir unha enmenda de adición cuarta que diga:

No prazo de 6 meses desde a entrada en vigor desta lei se pondra en marcha no País Vasco un fondo de garantía social para situacións de impago de pensións alimenticias.

Xustificación:

En 2008 o Parlamento Vasco por unanimidade acordou instar ao Goberno Vasco a que puxese en marcha este proxecto, que aínda non entrou en vigor.

A crise económica fixo que os impagos de pensións multiplicáronse e xa que logo é necesaria a acción subsidiaria do goberno vasco para facer fronte a esta situación de urxencia económica dos menores.